

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.
Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre beiföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-két: szövegkötés és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. február 9.

6. Szám.

Ember, légy jellemes és jó!

Minden embernek arra kell törekedni, hogy jellemes legyen, akkor a szülő, a nevelő, a tanító, a lelkész mind azt igyekszik elérni, hogy a gyermekek jellemesek legyenek. Sokan nem is tudják mi az a „jellem“, a „kárakter“.

E szót többféle értelemben használják, de „embernél“ annak „akaratomlását“ mondják „jellemnek“.

Minden embernek van jelme, egyéni akarata. Ez az *akarat szoros kapcsolatban* van az illető egyén egész belső életével, azaz a gyermekkorától óráról-órára látott-hallott s a többi érzékszervekkel tapasztalt dolgokkal, vagyis az összes behatásokkal.

Az a gyermek, aki gyakran hall hazugságokat, lát becsapásokat, a környezetről átláthatóan reája oly annyira, hogy lépten-nyomon becsapja, kijátsza embertársait és csak akkor érzi jól magát, ha az ilyen gázságokat megteheti. Pld. Egyik férfi szemben mézes-mázás, kedves, mindenki azt hinné, hogy ő maga a „jóság“. A hát mögött kritikát, rosszat mond, kigunyol, sőt az illetőnek kárára is képes lenni, lelkifurdalás nélkül. Az ilyen embert rosszlelkű, roszmájú embernek szokták mondani, sokan „jellemtelennek“ is mondják *a rosz jelleműt*. Van ember, akinek valóságos élvezetet okoz az, ha másnak fájdalmat, kellemetlenséget, szegénységet okozhat. — Ide sorolhatók az alattomosak, a megbizhatatlanok, az akarat rövid időn belüli ingadozásában levők, az ember és állatkinzók és azok, akik lelkiismereti furdalás nélkül tudják nézni emberek, családok tengődését, de az igazságos segítséget, amelyet minden pillanatban megadhatnának, meg nem adják, a vízbe fulót ki nem mentik stb.

Mindezek olyan bajok, amelyeket az *árlatlansággal, jósággal született* gyermek, a hiányos vagy rosz nevelés és az ugynevezet Kínderstube hiánya miatt könnyen felvesz és én-jét aszerint formálja.

A háboru a jellemzilárd embereket is változékonnyá tette. Ha e meglazult jellemhez csak csekélyke kis sorscsapás, nehéz megélhetés, munkanélküliség csat-

Politikai hírek.

Öfelsége magas kitüntetésben részesítette a beográdi egyetemet. Szent-Száva ünnepén leleplezték az egyetemen a háboruban elesett tanárok és hallgatók emléktábláját a Király jelenlétében. Ez alkalommal Öfelsége méltatta beszédében az egyetemet, majd átnyújtotta a rektor-nak a Karagyorgye rend csillagának negyedik osztályát a kardokkal, amellyel az egyetemet tüntette ki. Azután Öfelsége minden fakultásból egy-egy hallgató-nak jutalmat nyújtott át.

Bejelentési rendszer lép életbe az egész országban május elsején. Zsivkovic Petár miniszterelnök-belügyminiszter a közigazgatási törvényben nyert meghatalmazása alapján rendeletet bocsátott ki a lakosság bejelentési kötelezettségéről. A rendelet szerint minden háztulajdonos vagy felelős házkezelő huszonnégy órán belülről előírt formuláron köteles bejelenteni minden lakót, aki a házban beköltözik, vagy onnan eltávozik, tekintet nélkül arra, hogy pénzért vagy ingyen van-e ott? *Falvakban csak a nem állandó lakosokat és a külföldi állampolgárokat kell bejelenteni. Városokban házjegyzékeket fognak vezetni. Aki kötelezettségének eleget nem tesz, ötszáz dinárig terjedő pénzbírsággal, vagy tíz napi elzárással büntethető.*

A londoni tengeri leszerelési konferencia. A londoni tengeri leszerelési konferencia tárgyalásai a megnyitás óta szakadatlanul folynak, de sok jelenteni való még mindig nincsen, mivel az eddigi tanácskozásokon még mindig nem tudtak a tengeri nagyhatalmak olyan alapot teremteni, amelyen meg lehetne kö-

zelíteni a végleges megoldásokat. A legnagyobb nehézséget Olaszország és Japán magatartása okozza. Olaszország ép olyan erős és olyan nagy tengeri haderőt akar tartani, mint Franciaország, mert szerinte ehhez joga van. Olaszország ezenkívül még felvetette a gyarmati kérdést is. Szerinte, nem kapta meg a gyarmatokból azt a mennyiséget, amelyet a békekötéskor, — mikor a német gyarmatokat felosztották, — neki megígérték. Afrikában is vannak olasz-francia ellentétes érdekek, melyeknek megvédésére tengeri haderőre van szükség. Így a francia és az olasz versengés a konferencia további folyamán is még sok bajt fog okozni, — mert az olasz követeléseket Franciaország mereven ellenzi. Francia újságok az írják, hogy az olaszoknak titkos terveik vannak s azért törek-szenek nagyobb tengeri haderőre, mert arra a Közép tengeren szükségük van.

Japánország szintén nem hajlandó összes tengeri haderejét gyengíteni s eddig ehhez az álláspontjához szigorúan ragaszkodik. Amerika nem fogadja el a japán felfogást, sőt az angol közvetítés csak azt eredményezte, hogy Japán még magasabb lett a maga álláspontjával.

Anglia, annak dacára, hogy még semmiféle eredmény sincs, mégis abban hagyta nagy csatahajóinak építését, sőt a szárazföldi hadsereg költségvetését is csökkenteni igyekszik. Bizik ugyan is Anglia abban, hogy a konferencia végre is sikerre fog vezetni.

Hogy azután a mostani megegyezés, — ha létesül is, — mindig fog tartani, nem kell e majd pár év múlva újabb konferenciát

lakozik, a becsület, a jellem sutba kerül. Ellenben napi hírek-ké válnak: az emberek kihasználása, a rablás, a lopás, uton-állás, hazudozás, gyilkolás stb. Ezt a valóságban manapság egészen pontosan láthatjuk.

Mi a teendő, ha a gazdák elszegényedésén segíteni nem lehet?

A jellemet, különösen most annyira kell fejleszteni, hogy az illetőben tudatosan legyen; tehát tisztában kell lenni az elvekkel,

amelyek szerint kormányozza az akaratát, ugyanis az esetben könnyebben óvja meg a jellemét az ember az egyéni ingadozás csábításaitól.

Ne tessék a jellemességet a bizonyos elvhez vakon, kitartóan és nélkül ragaszkodókkal össze-téveszteni. Ezek oly gerinctelen emberek, akiknek mindent be lehet dumálni, talán még azt is, hogy a fehér papiros fekete. Ezt el is hiszik és e-mellett kitartanak a gromobójig. (Folyt. köv.)

összehívni s új megegyezéseket létesíteni, az a jövő titka.

Itt ma tulajdonképpen nemcsak arról van szó, hogy az anyá-államok megvédéséről történjék egyöntetű gondoskodás, hanem azoknak a sokat érő s a világ minden részében szétszórt gyarmatoknak a védelmezéséről is kell gondoskodni nagy körültekintéssel, ami szintén tekintélyes tengeri haderő tartását teszi szükségessé, — már pedig erről egyik tengeri hatalom sem fog lemondani. Ugy látszik, a bizalmas értekezleteken történnek ugyan ideiglenes megállapodások egy-más kérdésben, de valami nagy engedékenység még egyik részről sem mutatkozik. A konferencia eddigi menetén általában meglátszik, hogy nem volt kellőleg előkészítve. Egy neves angol tengerészeti szakértő ki is fejezte, hogy végleges eredmény addig úgy sem lesz, míg a tárgyaló asztalhoz Németország is le nem ül, mert Németország apró hajóival, — amik neki meg vannak engedve, — mindent veszélyeztethet.

A konferencia különben állandóan tart részint nyilvános ülések, részint magán beszélgetések formájában.

A magyar miniszterelnök Bethlen István gróf a többek között így nyilatkozik a hágai tárgyalásokról: Ami a kisantanttal szemben való helyzetünket illeti, — kétségtelen, hogy azok a megegyezések, amelyeket Hágában tudunk létesíteni és amelyek révén eliminálódott egész sorozata azoknak a tövises kérdéseknek, amelyek köztünk és a kisantant között az utóbbi években felmerültek — új atmoszférát teremtettek köztünk és a Kisantant között, elsősorban gazdasági téren. Talán eljön az idő, hogy politikai téren is meglesznek a gyümölcsői.

A hágai konferencián részt vett államok delegátusai otthoni beszámolóikban mindnyájan kijelentik, hogy a megegyezéssel meg vannak elégedve, s attól államaik viszonyának megjavulását reménylik úgy gazdasági, mint politikai téren.

Szovjet Oroszországban

a múlt év utolsó három hónapjában 583 embert végeztek ki politikai okokból. A napokban 15 halálos ítéletet hajtottak végre.

A hágai kézfogó után . . .

Végre megtörtént a hágai kézfogó. A Jounge-tervezet s a Keleti kérdés ideiglenes megoldást nyert. Ezen két kérdés látszólagos rendezése révén feltétlenül várhatjuk a gazdasági javulását helyzet mert, ha a kézfogónak nincs is tartalmasabb jellege, de a háboru óta fennálló közgazdasági feszültség szolidabb korlátok közé szorítottatott.

A Jounge tervezet révén a német nemzetgazdasági világ tényezői nyugodtan s meggondoltan kalkulálhatnak, számolhatnak, mert életbelépése folytán Németország a világhatalmak egyenrangú sorába lépett. Az egyenrangúság elismerése volt az ütköző pont, mely Franciaország érdekeivel ellenkezik, de a művészi fenntartott nézeteltérés a nagy antant felbomlása után lehetlenné vált s így a szenvedők által megvetett Poincaré és Clémenceau politika teljes vereséget szenvedett. A világhatalmak csoportulása ma már mindenki előtt valami fel-fogható.

A kultúra fejlődése a német tudást, életképességét zseniálitása révén nemzetközi faktorrá emelte. A gigantikus küzdelem, amelyet a német munkás, a paraszt, stb. végzett, a legszebb elismerésben részesült s ma büszke fővel áll a világ előtt az össz-németség.

A keleti kérdés, mely a Közép-Dunai-Államok zavart viszonyait igyekszik megoldani, biztató jellegű.

Az egyenrangúság kérdése, mely törölte a győzők s a legyőzöttek kivételes és átrendelt helyzetét, utat s módot nyújt az egyes nemzetek szabad érvényesülésének s mennyivel szebb s hangzatosabb a kifáradt emberiség előtt a nyugodt és a csendes munka versenye.

Az egyszer az optimizmus önként előtérbe nyomul, de egyben a szükséges rezerválás elkerülhetetlen, mert lehetetlenség a diplomácia sikerére s annak megállapodására a biztos alapkövet lefejtetni, mert a szerződés még igen távol áll a rideg tényektől.

Ideig-óraig azonban ez is valami s a jövő, mely a tömegtitkok rejtélye még számtalan szenzációt rejt magában, mert a politika kétfelé vág.

Pillanatnyilag az általános gaz-

dasági helyzet a fontos, hogy a felkorbácsolt idegek némileg lecsillapodhatnak. Ezen lecsillapodás reánk nézve talán megteremti a legelemibb kérdést: a szovinizmus halálát.

SZABÓ ELEMÉR.

Nem tudsz elfeledni?

Hiába akartál rólam mítsem tudni, Látod, mégsem bírtál azóta feledni. Csillagfényes éjjel, lázas éjszakákon, — Miért nem jön mégis a szemedre álom?

Lombos akácok virágos virága, Hej, neked a tavasz mégsem szép, hiába . . .

Csodás szép verőfény nem hozza meg kedved,

Pedig olyan boldognak kellene lenned..

Ábrándos szerelem, csókos nyári alkony Csengő szép dalt fakaszt ezer édes ajkon;

Csak a te szép szemed borul könnybe mégis,

Pedig úgy kívánom boldogságod én is!

Tenger-kék szemednek nincsen csillogása,

Arcodra árny borul, hiába, hiába . .

Minden lépéseden bánat utját járod.

Nem leszel te boldog, meglátod,

meglátod!

Dallamos nyárestén titkos vággyal égve,

Bubamerült lelked bilincsbe van verve..

S míg az én ajkamról rezgő, szép dal fakad,

Fájó csöndbe merülsz s néma marad

ajkad . . .

Neked nem hoz tavaszt virágok nyílása,

Magad tapostad el még bimbó korába..

Letűnt édes hajnal, ezer röpke álom —

Miért is siratod az én boldogságom?

— G.

Világszerte megélné a kommunisták szervezkedése.

A múlt vasárnap Budapesten tüntettek a munkanélküliek. A rendőrség csak kardlapozással tudott rendet teremteni. Harminckét tüntetőt letartóztattak. A tüntetések kommunista uszításra történtek.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. FEBRUÁR hó 28. nap 7 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
9 Vasár.	V. u. S. v. Ap.	Apollonia
10 Hétfő	Skolasztika	Gábrriel
11 Kedd	Dezső pk. vt.	Euph.
12 Szerda	Euláliajsz. vt.	Eulália
13 Csüt.	Katalin	Kástor
14 Péntek	Bálint áld.	Valentin
15 Szomb.	Faust. Jov.	Faustinus

Időjárás:

Még mindig csak mérsékelt hideg. A lecsapodások nem emelkednek, sőt a hét vége felé megfogynak.

Vásárok:

11. Ljutomer, 15. Bogojina.

Kereskedelmi áruk:

		Din.	
100 kg.	Buza	205—210	
"	Rozs	150—160	
"	Zab	200—	
"	Kukorica	160—200	
"	Köles	200—	
"	Hajdina	175—	
"	Széna	90—120	
"	Bab cseres.	450—	
"	Vegyes bab	325—	
"	Krumpli	50—75	
"	Lenmag	480—500	
"	Lóhermag	1100—1300	
Bika	7-50	8-50	9— 10.
Üsző	7-50	8-50	9— 9-50
Tehén	4—	4-50	5— 8
Borju	—	—	14— 15—
Sertés			15— 15-75
Zsir I-a			29— 30—
Vaj			35—40
Szalonna			23— 25—
Tojás 1 drb.			0-75

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9-1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5617 Din-t
100 Pezoért (Urug.) „ „ 4900 „
100 Márkért „ „ 1349 „
100 Frankért (Páris) „ „ 221 „
100 Pengőért „ „ 990 „
100 Schil. (Bécs) „ „ 798 „
100 Cseh kor. „ „ 168 „

Jutka asszony kis kátéja.

Elbeszélés a vend népéletből.

Irta: KOLOSVÁRINÉ.

Juditka is elpihent, de alig hogy szemét lehunyta, felhangzott az ablak alatt halkán, édesem, ahogy azt csak a mi cigányunk tudja nekünk huzni, az örökszép szerelmi vallomás? „Csak egy szép lány van e világon“.

Juditka gyorsan felugrott, kicsit félre huzta a függőnyt, hát uramfia kit lát: A János van ott a cigánnyal. Múskor is megesezt, hogy a legények elhozták a cigányt a Juditka ablaka alá, de a János, az egészen más beszámítás alá esett.

Juditka apja minden áron be akarta hívni; borral, pálinkával megkínálni; de mire felcseleztek és a szobát kissé rendbe szedték, már senki sem volt az ablak alatt.

* * *

Beköszöntött az Advent, a tollfosztás és a mesék időszaka. Juditka anyjának is sürgős volt a lányának dunyhát szerezni.

Jöttek a csipősnyelvű nénem- asszonyok, hozták a híreket. Hogy házasodik a János. Már meleg „fir-

hangokat“ vett, hogy senki se kándikálhasson be az ablakán. Juditkának pedig értésére adták, hogy bizony nagy neveltlenség volt a Jánost úgy megzavarni, és hogy most mennyire haragszik érte a János. Juditka nem sokat adott a szóbeszédre.

Itt volt szent karácsony Juditka testvéreinek karácsonyfát csinált a szent estén.

Egyszerre kopogtatnak az ajtón. Juditkáké kérdőleg nézik egymást. Vajjon ki lehel a kései látogató?

A kopogtatásra barátságos szabaddal válaszol a házigazda. Erre belép János, köszön illendő képpen és boldog ünnepeket kíván. Leültetik, borral, kaláccsal kínálnák, de ő köszöni, majd azután előbb Juditkától akar valamit kérdezni.

Juditka kedvesen elpirul, de azért bátran néz János szemébe; úgy kérdi, mit akar kérdezni. János előbb leülteti maga mellé, aztán az ő csendes komoly hangján kérdi: Mond Juditka, nem e heccből hívtál engem táncra, hogy a többi vendég előtt nevétségessé tégy?

Esküszöm, hogy nem! Hát akkor miért? Mert — mert — tovább nem mondhatta, sirva fakadt úgy futott ki a szobából. János kérésére alig tudta

az anyja a szobába visszacsalogatni. Azután János kezdte el a mondani-valóját:

Tizenhárom éves voltam, harmadéve jártam a hodosi iskolába. Jó tanuló voltam, azért szegény boldogult édesatyám ügyvédnek szánt. Ez évben különösen igyekeztem, hogy össze tiszta jeles bizonyítvánnyal mehessek a soproni gimnáziumba, minden vend diák álmainak tündérországába. Már csak pár nap választott el az ünnepélyes záróvizsgától. Ekkor váratlan érkezik a „sztríc“ (atyai nagybátya) és hív haza: „Jancsi gyere haza, lakodalom lesz nálatok“. Hogy volna nálunk lakodalom, mikor sem eladó lány, sem nősülendő legény nincs a háznál.

Haza kell jönnöd, szólt a nagybátyám szigoruan. Valami nagy szomorú sejtés feküdt meg a szívemet, elbucsztam illendő képen tanítómától, házigazdáimtól és indultunk hazafelé.

Kérdeztem a sztrícet, miért kell nekem most gyalog haza mennem, hisz úgy beszéltek meg, hogy édes atyám eljön a vizsgára kocsin és hazavisz engem és a holmimat. A sztríc csak ösztökélt: „Gyere, gyere, majd megtudod otthon.“ Múskor betértünk

— Telefon összeköttetés f. é. febr. hó 1-én megnyílik a Murszka Szobota-Trieszt, továbbá Murszka Szobota Fiume között. Közönséges beszéd Trieszttel 2475 Din., Fiumével 31.35 Din.-ba kerül. Sürgős beszéd a háromszorosra, a nagyon sürgős (clair) a tiszterese az egyszerű, közönséges telefon beszéd díjának. A felhívás díja az alapdíj egyharmada.

— Ujlagos kérő figyelmeztetés. Szépen kérem ujlag mindazokat, akik a lapba írni, abban bármit közölni akarnak, hogy azt a szerkesztő háta mögött ne tegyék, mert ez törvénybe ütközik, de egyébként is önkényes, illetlen eljárás. Fölül rá munkatöbbletet okoznak úgy a nyomdának, mint a szerkesztőnek. Ugyanis, iráshibákat követnek el. A nyomda e hibákat is kiszedi s gyakran nehéz a kiszedett sorokat felforgatni és rendbe hozni a 2—3 ujjnyi széles szegélyen. Ami az illedelmet érinti, — hogy ezt a gyengébbek is kiérezzék azzal hasonlítom össze e tettet, mintha valaki bemenne egy boltba, semmibe sem venné az alkalmazottakat, két szelet csokoládét venne ki a csokoládés főkből, annak árát pedig önkényleg tenné a pénztárfiókba. Avagy pld: A főkönyvelő háta mögött bárki bármit bejegyezne a üzleti könyvekbe, tudva azt, hogy a főkönyvelő felelős minden soráért, akár a lapnál a szerkesztő.

— Mura sportklub vezetősége és vigalmi bizottsága ezuton hálás köszönetét fejezi mindazoknak, akik adományaikkal, munkálkodásukkal és személyes megjelenésükkel a sportmultság erkölcsi és anyagi sikerét előmozdították.

— A mecscanszki dom (Polgári kor) a Szegényház alapja javára jelzett táncmultságát, a multságok torlódára miatt nem tartja meg, ahelyett kibocsát gyűjtő könyvet, amelyről részletes közlést fogunk adni. Odbor.

— A tavalyi és az idei tél. Ha most februárban vissza gondolunk a tavalyi tél borzalmára, megállapíthatjuk, hogy a legtöbbet tavaly épen februárban szenvedtünk a hidegtől. Az idén egyáltalában nem is volt telünk, a jelenlegi időjárás inkább hasonlít tavaszhoz, mint télhez. A hőmérséklet eddig még ritkán haladta meg a fagy pontot. Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy a tavalyi tél is csak februárban kezdődött, még mindig

több helyen is pihenni, most csak mentünk egyre.

Végre faluba értünk. Házunk minden ablaka ki volt világítva, és ahogy közelebb értünk, szomorú gyászének hangjai hallatszottak onnét. Holtfáradt voltam, de azért rohantam a házba. A tűzhely körül idegen asszonyok sürgölődtek, a ház tele idegen emberrel az asztalkörül ültek a diákok (halotti énekesek) és az ágyon feküdt kiterítve az én drága édes atyám. Agyonrugta a ló, ahogy munkából haza térve ki akarta fogni. Összeestem az ágy előtt, azután bánatomban ideglázt kaptam, hetekig feküdtem élet és halál közt. Végre felgyógyultam, de elfelejtettem nevetni, azóta ilyem bus az én szemem.

A tovább tanulásból semmi sem lett, nekem kellett az édes atyám munkáját elvégezni. Mivel szegény atyám a testvéreinek még némi osztályrészel volt adása, ezek perrel támadtak ránk; el akarták perelni tőlünk szegény árváktól a vagyonunkat. Édesanyám erélyes asszony volt, kölcsönt vett fel, kifizette a prédaéhes örökösöket.

(Folyt. köv.)

meg lehet, hogy váratlanul kapunk nagy hideget, ha épen esetleg rövidebb időre is. Az idei tél leghidegebb napja dec. 25.-én volt, mínusz 5 fokkal, január 6.-án pedig mínusz 4 fokkal. Tavaly leghidegebb volt február 11.-én, mikor a hőmérő 21 fokot mutatott.

— **Strossmayer nap Csakovecen.** Nagy ünnepségek keretében tartották meg az elmúlt vasárnap a csakoveci tanítóképző intézet dísztermében a Strossmayer püspök szószólas évi emlékünnepe. Az ünnepélyt, az intézet zenekara nyitotta meg a Oj Hrvati, Oj Junaci című indulóval, melyet Reiter Rudolf III. éves növendék vezényelt. Utána Galinea Franjo, tanítóképző intézet tanára ismertette a híres püspök életét és nagy munkájának nevezetesebb szakait. Rövid szünet után Repaluszt Katica IV. éves növendék szavalta „Strossmayer“-t, Preradovicstól és befejezésül az intézet énekkara a „Strossmayer“ himnuszt énekelte, melyet Kolarics Mirkó IV. éves növendék vezényelt.

— **Jól sikerült a tűzoltómulatság.** Az elmúlt vasárnap rendezte meg a csakoveci önkéntes tűzoltó egyesület évi táncmulatságát. A nagyszámu megjelent közönség a kora reggeli órákban, a legjobb hangulatban hagyta el, a szépen feldíszített Zrinyi-szálló nagytermét. A belépő jegyekből és a felülfizetésekből 8550 dinár folyt be. A tiszta bevétel, a tűzoltó szerszámok beszerzésére és javítására használják fel.

— **Vesztett kutyák Csakovecen.** A napokban több ebmarás történt, azért a rendőrség felhívja az ebtulajdonosok figyelmét, hogy szájkosár és póráz nélkül szigorúan tiltva van az ebeket az utcára kiereszteni. A vestett ebek Ausztriából szöktek át és több személyt megmartak. Csakovecen a vasuti vendéglősnét marta meg, Zsnidaričs földbirtokos, volt nemzetgyűlési képviselő házőrző kutyája. A vendéglősnét a celjei pásztör intézetbe szállították, ahol megvizsgálták és az első injekció vétele után további kezelés végett haza eresztették és házi kezelésben részesül.

— **A maribori tanulók Csakovecen.** Szombaton, a maribori tanítóképző IV. éves növendékei, meglátogatják Csakovecot. Délelőtt praktikus előadást mutatnak be, utána a várost tekintik meg. Délután a vendégek tiszteletére a harmadik osztály teadélután rendez. A tanulók, az esti 7 órai vónattal térnek vissza Mariborba.

— **Szini előadás Csakovecen.** A csakoveci S. K. műkedvelő gárdája e hó 15. és 17.-án rendez meg szini előadását. Szombaton az előadás után táncmulatságot rendez. A jegyek elővételbe Zrinyi Pali kereskedésében kaphatók. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

— **Kuruzslók.** Prekmurjében a kuruzslás soha nem látott méreteket öltött s ez által az állategészség ugyszintén az állattenyésztés, közvetve az állam károsul. Ideje volna erélyesebben beavatkozni, hogy annyi méhsebzés, fertőzés, meddőség, nyelöcsőszakadás, érsipoly, szabálytalan bendőszúrás elő ne forduljon. Nem lehet egy érintetlen tisztán hagyott méhü tehe-

net találni a nehéz ellés segédkezések alkalmával. A kétségbe esett gazdapersze, szalad fűhöz-fához, a kuruzslóhoz is; de annak nem szabad az ilyen munkára ingyen sem vállalkozni, s elővigyázatatlanságával, értelmetlenségével a nyelöcsövet, a hüvelyt, méhet összetépni. Az orvos felelős a műhibákért, kereseti adót is fizet, az ilyen lelketlen kuruzsló azzal igyekszik magáról lerázni a felelősséget, hogy miért jött a gazda érte? Meg kell fizettetni a károkat a kuruzslókkal mindenkor, majd abba hagyják merészkedéseiket.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Nem ártana nálunk sem az állami nyelvnek ingyenes tanítása.** Mindenkinek javára válik, ha minél több nyelvet tud! Ugy volna helyes, ha nemcsak Szubotícán lenne a szerbhorvát nyelv nyilvánosan és ingyen tanítva, hanem Murszka Szobotán is.

— **A nyugdíjasok,** február hó 1.-től fogva ezután mindig a hónap első napján kapják meg járulékaikat, nem pedig mint eddig, másodikán. A nyugdíjasok szövetségének közbenjárására a ljubljanaui pénzügyi delegáció így intézkedett.

— **A jugoszláv-magyar határforgalmi bizottság.** Jugoszlávia és Magyarország között különböző határforgalmi és határ átlépési kérdésekben már történtek bizonyos megállapodások épugy a kettős birtokosok ügyében is. A jugoszláv és a magyar kormány megbízottjai legutóbb Szubotícán jártak s onnan Beográdba mentek. A jugoszláv bizottság tagjai dr. Erhartics Sztankó külügyminiszteriumi osztályfőnök, dr. Vlaszka Milorád belügyminiszteriumi főinspektora, a magyar kormány megbízottjai: dr. Csatóry Béla külügyminiszteri tanácsos és dr. Erneyi belügyminiszteriumi osztályfőnök.

— **Hamis ezer dinárosok Mura-közben.** Mura-közben nagy arányu pénzhamisításnak jöttek a nyomára. Elfogták Rafel Sztevan volt kereskedősegédet, akinél száznegyvenhat hamis ezresbankót találtak. A nyomozás még erélyesen tovább folyik.

— **Egy óriási személyszállító gőzhajó pusztulása.** Az argentinai partvidéken szerencsétlenül járt a Monte-Cervantes nevű nagy luxus gőzös, amelyen 1400 utas volt. A hajó utasait mind megmentették s partra tették őket argentina deportációs partvidéken, oly helyen, aholnem lehetett őket föld alá tenni, csak a szabadban töltik idejüket. Egy másik nagy hajót, amely utban volt Európa felé, azonnal elküldöttek a partra tett utasok megmentésére. A hajó kapitánya az utolsó pillanatig helyen maradt s az utasok csodálatára méltó hősiességet fejtett ki, míg a hajóval ő egyedül egy maga elpusztult.

— **A megszökött rab agyonlőtt egy csendőrt.** A sibeniki börtönből megszökött egy kötéláltali halálra ítélt rab. Egy csendőr járőr nyomába jutott, üldözni kezdte, miközben a fegyenc is tűzelt s az egyik csendőrt agyonlőtte. Azután elmenekült.

— **Óriási pénzhamisítás.** A moszkvai szovjet kormány az állami nyomdában óriási mennyiségű külföldi valutát hamisított. A nagy feltűnést keltező hamisítást dr. Sachs berlini ügyvéd derítette ki, aki egy csernovecz hamisítási bűnperben védelmez egy orosz a berlini törvényszék előtt. Dollár-, angol font és kínai jen hamisítás miatt; de oly nagy mennyiségben hamisítottak, hogy több mint két és fél milliárd dollárról van szó. A sok pénzt tonnánként szállították a háboru folyamán Kinába s ott is hozták forgalomba. Kinában a pénzt szovjet megbízottak vetik át.

SPORT.

Az e hó 1-én rendezett Mura sportmulatság — mint már előre is megjósoltuk — ugy erkölcsileg mint anyagilag fényesen sikerült. A rendező bizottság Árvai Vincével az élén teljes mértékben eleget tett nehéz hivatásának, a mulatságon kivétel nélkül mindenki jól érezte magát. A zene a legjobbakat nyújtotta. A büffé izlésesen volt elrendezve, ahol Halmos ur a büffé vezetője gondoskodott a sok jó harapni valóról. A tánc megkezdése előtt a választmány nevében Péterka János elnök szép beszéd kíséretében, méltatva hazánk fényes eredményeit, a bajnoki cím elnyerését, izléses virágcsokrot nyújtott át a hazana elnöknőjének Nemesné önnagyságának. Nem hallgathatjuk el milyen jóleső érzést váltott ki minden résztvevő előtt a szépszámu (22) regedei sportbarát megjelenése. Reméljük, hogy a helybeliek is revanzs-képpen megfelelő számban fognak résztvenni a radkersburgiak e hó 15.-én rendezendő sportmulatságán.

A mulatság legizgatottab része kétség kívül a Miss Prekmurje 1930. választása volt. Mindenki dobogott a szivecskéje amidőn a jury befejezve munkáját Lovšin kir. közjegyző felolvasta az eredményt. Miss Prekmurje 1930. címet Kardos Gaby nyerte el 2188 szavazattal. Két udvarhölgyévé pedig Jónás Erzsike és Nemes Gjinike lettek megválasztva 1771 illetve 356 szavazattal.

Občni zbor SK. Mure.

SK Mura, Murka Sobota sklicuje za 7. marca 1930. svoj redni letni

ZALOGA KMETIJSKE DRUŽBE v M. Soboti.

Kmetijska družba v Ljubljani je ustanovila za svoje člane v Slov. Krajini lastno skladišče za kmetijske potrebščine, ki bo v

MURSKOJ SOBOTI Grajska ulica št. 6.

Vsi člani naj ta prijaviijo kemprle svoje žele, kakše potrebščine želijo naročiti i ki naj bodo v tom skladišču stalno v zalogi.

občni zbor, ki se bo vršil v posebni sobi kavarne Meolic ob 20. uri. V slučaju, da ob določenem času ni navzoča vsaj tretjina do glasovanja upravičenih članov, se vrši občni zbor eno uru kasneje z istim dnevnim redom, ne glede na število prisotnih članov (§ 14. pravil). Dnevni red občnega zbora:

Pozdrav predsednika,
Letno poročilo funkcionarjev,
Poročilo preglednikov računov,
Imenovanje častnih članov,
Volitev upravnega odbora,
Volitev treh preglednikov računov,
Volitev načelnikov sekcij,
Volitev treh razsodnikov,
Skepanje o spremembi društvenih pravil,

Skepanje o samostojnih predlogih,

Določevanje pristopnine in članarine.

Samostojni predlogi članov se morajo predložiti odboru s podpisij najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov vsaj 8 dni pred občnim zborom.

Odbor SK. Mure v Murški Soboti.

KINO v M. SOBOTI

V NEDELJO, 9. februara
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

SNAGA i LJEPOTA

Velika vesela pustolovina
u 6 činova.

U gl. ulozi:

PAT i PATACHON.

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

A LJUBLJANA GAZDASÁGI EGYESÜLET RAKTÁRA.

A Kmetijska družba v Ljubljani a prekmurjei tagok részére külön raktárt tart

MURSKA SOBOTÁN Grajska ulica 6. alatt.

Az összes tagok mielőbb jelentsék be gazdasági szükségleteiket, amelyeket állandóan raktáron fognak tartani.

Torma.

A borzasztóan siető ur elé áll a vidéki atyafi: Nem tetszik tudni kérem, merre van a Mester utca?

— Hogyne tudnám, hogyne tudnám, feleli a sietős ur, és tovább rohan.

* * *

Az igazi nagyságos asszony a portréját festeti. A festő félórai farsztó festés után leteszi az ecsetet s így szól: „Most pihenhet nagyságos asszonyom. A hátteret fogom festeni.

— Megforduljak?

Barátnők.

— Tegnap ő szerelmet vallott a hetedik mennyszámban voltunk. (Barátnő). Furcsa nevű szálloda.

Óvatosság.

Esküvők alkalmával az egyik gráci oltárképet mindig betakarták sűrű fátyollal, mert a következő szembeszökő felirat volt rajta:

„Uram bocsásd meg nekik, nem tudják mit cselekesznek!”

Gazdálkodás.

Előkészületek az ellésekhez.

Irta: Nemes Miklós állatorvos.

Vastagabb kötelekkel nehezen dolgozik az állatorvos, azok csakis nagy, erős állatnál használhatók. Ezeket a köteleket egy sajtár meleg lugos vízben áztatjuk, aztán gyökérkefével, szappannal tisztára mossuk; közben tiszta vízzel 2-3-szor felcseréljük a lugos vizet, végre pormentes helyen hosszába akasztva szárogatjuk. A megmosott köteleket csakis jól megmosott tiszta kézzel szabad megfogni, gyűrővel, nyomkodással kell megpuhítani s tiszta papírosba burkolva félre tenni.

Amint az állat az elléshez készül: megtögyel, nyugtalan lesz; tehénnél a széles modence szalagok megpuhulnak, az ivarszerv megnyulik, — elrendezzük az almot, (a tiszta szalma a legjobb) a trágyát kihordjuk, az állat farához szélesen és bőségesen szalmát teregetünk. Közben az üstben 40-50 liter forró és tiszta vizet készíttessünk. 2-3 tiszta és hosszú törülközőt, estleg egy kötényt is előkészítünk. A köteleket, a zsirt, a törülközőket egy tiszta székre helyezzük egy labor melegvizet és szappant is készletben tartunk.

Az istállót elhomályosítjuk és benne csöndesen viselkedünk, sőt húzódjunk meg egy félreeső helyen, ahonnan a vajudni készülő állat farát jól megláthatjuk, de az állat ne vegye észre, hogy valaki van az istállóban, mert különben az ellés elhúzódhatik estig. Nemsokára azt látjuk, hogy az állat erőlködik. Ezeket az erőlködéseket tolófájdalmaknak nevezzük, amelyek 1/4-1/2 óra alatt kitőlják a magzatot az anyjából.

Ha 1/2 óra alatt a hólyag nem jelentkezik, akkor az ellés megakadt, nem rendes. Isten mentsen meg mindenkit, hogy nekigyürkőzzék és bele nyuligáljon a tehénbe, a kancába, az emsibe, mert ritka kivételektől eltekintve, nagyobb bajt okoz, mint a mekkora van. Ha nem nyul bele senki, az állatorvos potom árért rendbe hozza az ellést; ellenben, ha belesnyulnak, ez állatorvos munkáját megsokszoroztatja, ami önként értendő, költségtöbblettel jár. Emberek! Az önök saját érdekében tanácsolom, ne hallgassák meg a gazdatársaik különféle tanácsát, sőt ne is szóljanak né-

kik. Hiszen nem érthet senki az állatorvosi teendőkhöz; bár magában mindenik azt hiszi, hogy ért hozzá!

Ha a tolófájdalmak a hólyagot kitöltik azaz, ha a hólyag felnyitotta a méhszájat és kitágult a méh nyaka és a magzatburok vízhólyagszerűen kibuggyant a hüvelyből, a hólyagot nem szabad mindjárt föltépni, hanem csak maradjunk nyugodtan ülve eldugott helyünkön, amíg a borju lábai és az orra a hólyag falán át meg nem láthatók. Amint ezek láthatók lesznek, egészen nyugodtan mossuk meg két kezünket az előre elkészített langyos vízben szappannal s azután anélkül hogy megtörölnénk a kezünket, tépjük szét a hólyagot, fogjuk meg a kiálló (bele nyulni nem tanácsos, veszélyes!) lábakat és az alsó állkapcsot, előbb az állkapcsot s csak azután a lábakon és csak akkor huzzunk, amikor az anyaállat erőlködik. Ha az állat orra nem látható, nem szabad huzni a lábakon! Sőt tartsuk vissza a lábakat, nehogy a fej a kifelé szorított, húzott lábak miatt visszacsapódjék, mert az rendellenes fekvést okoz s azt jól eligazítani úgy, hogy se az anyának, se a magzatnak baja ne legyen, csakis gyakorlott állatorvos tudja. A suszter is csinálhat egy lakatot, a lakatos is csinálhat egy pár cipőt, a kuruzsló is kiigazíthat egy borjut, csikót; de higgyék el, hogy nem lesz benne köszönet, ha ingyen csinálták, akkor sem. Ha a magzat megszületett, az anya állattal engedjük lenyalni. (Még sózni a magzatot nem szabad, mert a só erős lehűlést okoz, a bőrt megtámadja, a szembe eshet, gyulladást okoz!) (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A pénzügyi állandó javulása.

A pénzügyi állandó javulására való tekintettel Londonban már a legközelebb sor kerül külföldi kölcsönök kibocsátására. Kibocsátásra kerülnek a német jóvátételi kötvények, a 20 millió fontos osztrák kölcsön, azután következik a magyar kölcsön, melyet a szövetséges hatalmak megígértek, de ennek összege még nincs meghatározva. Kölcsönt keres Finn-, Lengyel- és Görögország is.

Külföldi valuták hivatalos árfolyama. Az árfolyamok február 1-től február 28-ig lesznek érvényben. Dollár 56'60;- kanadai dollár 56'30;- német arany márka 13.55;- osztrák szilling 7.97;- pengő 9.90;- száz francia frank 222.50; száz léva 40.80; száz pezeta 732; száz cseh kor. 167.70 din.

Tojáskrach a világpiacra. A nyugati fogyasztó államok állomásán annyi tojással teli vagon áll, hogy az eladás egyáltalában megszűnt. Már a nyugati államok gyarmataik segítségével el tudják látni tojás szükségleteiket önmaguk is; azért a keleti államok exportja csőd elé került. Ezt megérzi Magyarország, Románia és Jugoszlávia is, hol is a kivitel már eddig is 40 százalékkal csökkent.

A forgalmi adó eltörlése. Az ország kereskedelmi kamaráinak képviselői Beogradban konferenciát tartottak, amelyen több, igen nagy fontosságú kérdést vitattak meg. Így foglalkozott hosszasan a konferencia a forgalmi adó kérdésével is. Megállapították, hogy ez az adó rendkívül nagy mértékben sújtja a gazdasági

életet. Arra az elhatározásra jutottak, hogy illetékes helyen előterjesztéssel fognak élni, hogy a forgalmi adót szüntessék meg. Tárgyaltak az ország elektrifikálásáról szóló törvényjavaslatról is. Erre vonatkozóan azt határozták, hogy kérni fogják, hogy a javaslatot vonják vissza, mert az nem felel meg Jugoszlávia gazdasági viszonyainak. Tárgyaltak még a gyümölcs és baromfi tenyésztés fejlesztéséről is. Legközelebbi rendes évi gyűlés áprilisban lesz Dubrovnikban.

— **Nincs adóhátralék.** A Szloveniái kereskedők nem tudják felhasználni adófizetésre a korona bonokat, mert 1928 évre nincs adóhátralékuk, mivel akkor a hivatalok oly pontosan működtek, hogy az adó mind befolyt, hátralék nem maradt. Most kérnek a kereskedők oly intézkedést, hogy a huszszázalékos korona bonjait valahogy értékesítsék, hogy azok kárba ne vesszenek.

Terménykivitel a múlt évben. Az állami statisztikai hivatal a múlt évi kereskedelmi forgalomról a következő kimutatást adja: Az 1929-1930 gazdasági év a kivitel jelentékeny emelkedését mutatja a múlt évéhez képest. Különösen a buza és a tengeri forgalma volt élénk. Az árak, különösen a tengerinél olcsók voltak, métermázsánként 100 dinár körül állottak; a buza elég szilárdan kétszáz dinár körül mozgott. A buza kivitel oly nagy méreteket öltött a múlt évben, hogy a jugoszláv exportőrök véleménye szerint a készletek mind elfogytak. Mind összesen az elmúlt esztendőben körülbelül nyolc milliárd értékű termény került kivitelre.

Az állami pénzverdét január 23-án felszentelték nagy ünnepség keretében. Az ünnepélyen a király is képviseltette magát. A Narodna Banka ebből az ünnepélyes alkalomból kifolyólag a gazdasági élet fejlesztése céljából — kétszázötvenezer dinárt adományozott a szilva férgék pusztítására.

Népszámlálás lesz a folyó évben Jugoszlávia egész területén. A legutóbbi nemzetközi statisztika szerint Jugoszláviának 1928 év végén tizenhárom és 1/4 millió lakosa volt. Ha 14 ezrelék szaporulatot számítunk, akkor 1930 év végére a lakosság száma meghaladja a 13 és fél milliót.

A Privilegizált Agrárbank részvényeivel nem szabad spekulálni. Az utóbbi időben az Agrárbank részvényeivel különféle üzérkedés történt. Egyesek ugyanis különféle ürügyek segítségével áron alul megvették a részvényeket azoktól, akik azoknak már első kézből birtokába jutottak s ezáltal az eladókat tetemesen megkárosították. A báni hivatalok most figyelmeztetnek mindenkit, hogy sem részvényt, sem pedig a befizetéseket igazoló irataikat senkinek semmi feltétel alatt el ne adják. Ha pedig valaki ilyen vásárló ajánlatokkal közeledik, vagy az Agrár bankról hamis híreket terjeszt, akkor az illetőt a legközelebbi hatóságnál jelentsék fel, s az illető súlyosan meg lesz bün-

tetve. Az Agrárbank a legteljesebb mértékben az állam védelme alatt áll s így itt károsodás senkit nem érhet. A spekulánsok pedig nagy haszonra akarnak szert tenni.

Jugoszlávia évi bortermelése négymillió hektoliter. A bortermelő legközelebbi országos értekezletükön most azt akarják elérni, hogy a bor fogyasztási adója hektoliterenként ne legyen több 100 dinárnál, s ezt a fogyasztás megtörténte előtt hajtsák be, nem pedig az eladásnál. Ez által jelentékeny tőkék szabadulnának fel. Olasz-, és Németországban nincs is fogyasztási adó. Franciaországban 5- vagy legfeljebb 16 frank.

Szerkesztői üzenetek.

F. K. Családi ügyei, miután a közérdekkel nincsenek összefüggésben, nem közölhetők.

Zs. L. Kispest. Kérem pontos címét, mert levelem visszaérkezett.

K. I. Puconci. Nem érdeklődött Ön a Bácsmezei Napló utján egy Lanz-féle traktor után? Ha igen, a levél nálam van.

Szives tudomásul vétel végett.

Nem tudai mily célból, egyesek olyan híreket terjesztenek, hogy alulírott Brata Šiftar és Hahn cég a volt üzletvezetőjét Jónás János urat állásából ugyszólván erőszakkal elmozdította s hogy nevezett tönkretételére törekedett volna. Az igazságnak megfelelőleg ki kell nyilatkoztatnunk, hogy ez légből kapott koholmány, mert ezzel szemben az igazság az, hogy a nevezett, akinek nálunk igazán jövedelmező állása volt, csakis az u. n. 13-dik fizetés körül támadt differenciák miatt, állását önként hagyta el.

Brata Šiftar és Hahn cég.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpüje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

Gyakornok
felvétetik
Nemecz János
vas- és gépkereskedésben
Murska Sobota.
Feltétel: középiskolai képzettség. Fizetés, ellátás: megállapodás szerint. Írásbeli ajánlatok febr. 15.-ig beadandók.